

A Fővárosi Ítéltábla a Frisch Ügyvédi Iroda (**felperesi képviselő címe**, ügyintéző: dr. Frisch Gábor pártfogó ügyvéd) által képviselt felperes neve (**felperes címe**) felperesnek, a dr. Barna Edina ügyvéd (**alperesi képviselő címe**) által képviselt **alperes neve (alperes címe)** alperes ellen személyiségi jog megsértése miatt indított perében a Budapest Környéki Törvényszék 2020. március 16. napján kihirdetett 21.P.20.803/2017/76. számú ítélete ellen a felperes által 77. és 79. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét azzal hagyja helyben, hogy a felperes pártfogó ügyvédjének díját a felperes viseli.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 37.500 (Harminchétezer-öttszáz) forint másodfokú perköltséget.

Megállapítja, hogy a másodfokú eljárásban is teljes egészében pervesztes felperes pártfogó ügyvédjének másodfokú díját a felperes köteles viselni.

A le nem rótt 216.000 (Kétszáztizenhatezer) forint fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

- [1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes pigmenthiánnyal született, haja nem tartalmaz festékanyagot. Korábban fizikai hajszínezővel próbált enyhébb hajszínt kialakítani. Sötétebb színárnyalat alkalmazását azért határozta el, hogy könnyebben tudjon ismerkedni, párkapcsolatot létesíteni. Az alkalmazható hajszínezőkről való tájékozódást követően a **1. sz. cég ...** központjához fordult és a **1. sz. személy** által javasolt fodrászok közül az alperessel egyezett meg hajának befestésében.
- [2] Az alperes mesterfodrász, rendszeresen részt vesz a **1. sz. cég** továbbképzésein. Fodrászatában hosszabb ideje használja a Climazon készüléket.
- [3] Telefonos egyeztetést követően a felperes 2016. augusztus 26-án 8 óra 40 perc körüli időben jelent meg az alperesi fodrászatban, ahol az alperes a ... színezőfesték 8. jelű árnyalatát 1,9%-os hidrogénperoxid adalékanyaggal keverte össze. Előbb próbafestést végzett és az esetleges allergiás reakció ellenőrzése érdekében felkenste a festéket a felperes jobb halántékán lévő egyik hajtincsre, valamint a fül mögötti területen a fejbőrre. A próbafestéshez a Climazon készüléket 30 percig 30-40 °C hőmérsékleten használta. A próba eredményeként a felperesnél bőrpír vagy egyéb elváltozás nem jelentkezett. A festék lemosását követően az alperes a felperes teljes hajfelületét bekente színezőanyaggal és ismételten 30 percig alkalmazta a Climazon készüléket. A biztos hatás érdekében szabad levegőn további 10 percig hagyta hatni a felkent festéket. A színezőanyag lemosását követően az alperes haját vágott, frizurát is készített a felperes számára.
- [4] A felperes 2016. október 13-án trichológushoz fordult, aki nála mikroszkopikus hajvizsgálatot végzett. Megállapította, hogy fejbőre enyhén irritált, de más komoly, orvosi beavatkozást igénylő

elváltozást nem észlelt, gombás vagy bakteriális fertőzésre utaló jeleket nem tapasztalt. Az enyhe pír, irritáció okát nem tudta megállapítani. Nem tapasztalt a felperesnél eltérő hajszűrűséget és hajhullást, égési nyomokat, illetve varasodást sem.

- [5] A hajfestést követő nagyjából három hónap elteltével a felperes megjelent az alperes fodrászüzletében. Közölte vele, hogy kihullott a haja és segítsen rajta, miután hajgyógyász végzettséggel is rendelkezik. Az alperes a felelősségét nem ismerte el, de visszafizette a felperes részére a munkadíjat. Az alperes egy-két nappal később beszámolt **1. sz. személy**nek is a történetéről, aki felvette a kapcsolatot a felperessel. Találkozásukkor egy régebbi fénykép segítségével próbálta bemutatni a felperesnek, hogy semmilyen elváltozás nem látszik a fejbőrén.
- [6] 2017 januárjában a felperes kamarai eljárást is kezdeményezett az alperessel szemben. A kamara által felkért **2. sz. személy** mesterfodrász megvizsgálta a felperes haját és hajas fejbőrét, azonban semmiféle kóros, és a Climazon készülék által előidézett elváltozást nem talált.
- [7] 2017 áprilisában a felperest megvizsgálta **3. sz. személy**, aki sem androgén hajvesztést, sem fodrászati kezelés okozta elváltozást nem tapasztalt.
- [8] Ugyancsak 2017 áprilisában fordult a felperes **4. sz. személy** biológus, hajanalitikus, trichológushoz, aki a fejbőrén sárgás színezetű, Corina Bacteria Acnes okozta felrakódást talált, mely fertőzés a hajszálak élettartamát csökkenti és tartós hajvesztéshez vezet. A trichológus megállapításai szerint a hajszálak gyökerei eldeformálódtak, az elzsírosodás, a fertőzés sárgás színűvé és folyós állagúvá tette azokat. Az alkalmazott fertőtlenítő hatású kezelés a fertőzést megszüntette.
- [9] A felperesnél 2016 nyara és a perindítás között eltelt időszakban androgén jellegű hajhullás nem következett be. A felperes több szakembernél, illetve szakorvosnál is járt. Az általuk elvégzett vizsgálatok azonban az androgén eredetű hajhullást sem támasztották alá, de a fodrászati kezelést sem tartották meghatározó oknak.
- [10] A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes azon magatartásával, miszerint a felperes részére nem megfelelő hajkezelést végzett és ezzel a felperes hajbőrének állapotát negatívan befolyásolta, zsírosodást és a haj nagy felületen történő elvesztését idézte elő, megsértette a felperes emberi méltósághoz és egészséghez fűződő személyiségi jogát. Kérte továbbá az alperest 2.500.000 forint sérelemdíjban és 200.000 forint kártérítésben, valamint ezen összegek után a keresetlevél benyújtásától a kifizetésig járó törvényes kamatban marasztalni.
- [11] Keresetét arra alapította, hogy az alperes a hajfestés során a színpróbánál 30 percig, majd a teljes hajfelület befestésekor újabb 30+20 percig alkalmazott Climazon készülékkel túlzott hőhatást idézett elő, amely megégette a hajtüszőit. Ennek következtében a haja intenzíven zsírosodni, fejbőre hegesedni kezdett, és a fejtetőn, illetve a halánték egyes részein 14 hónapig nem nőtt megfelelően a haja, az átmenetileg megritkult. Állította, hogy az alperes nem az előre megbeszélt ... színezőt használta, és a korához képest rendkívül dús és gyorsan növvő haját a kezelés hátrányosan változtatta meg. Pigmenthiányos személyként a dús hajkoronáját tekintette jelentős vonzerejének, ennek sérülése miatt pszichés károkat is szenvedett. Az okozott kár elhárítása, helyrehozatala annyira megviselte, hogy egyetemi tanulmányaira sem tudott megfelelően koncentrálni, önbizalmát elvesztette, negatív hatással volt mindez párkapcsolata kialakítására is.
- [12] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Vitatta, hogy az általa alkalmazott Climazon készülék a kialakítása és a biztonsági felszerelése miatt képes lenne a hajhagymák megégését eredményező hőhatás kiváltására. Állította, hogy a felperessel megbeszélt színezőanyagot használta, amelyhez a termékleírás szerintinél gyengébb, 1,9%-os hidrogénperoxid fixálót használt. A próbafestésnél és a teljes hajfestésnél is 30-30 percig alkalmazta a készüléket, amely időtartam nem eltúlzott és nem veszélyes. A kezelés időtartama alatt tízpercenként kérdezte a felperest, hogy érez-e csípő, meleg, vagy viszkető érzést, melyre nemleges választ kapott. A teljes festést követően a

szabad levegőn még további 10 percig hagyta hatni a színezőanyagot. A festék lemosását követően is ellenőrizte a felperes hajas fejbőrét és nem tapasztalt nála eltérést, enyhe bőrpírt sem. Álláspontja szerint a felperes által előadott tüneteknek a hajfestést követően azonnal jelentkezniük kellett volna, de ilyet nem tapasztalt.

- [13] Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 298.360 forint perköltséget. Megállapította, hogy a felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt 162.000 forint kereseti illetéket az állam viseli, és a felperes 100% mértékben lett pervesztes.
- [14] Döntését Magyarország Alaptörvénye I. cikk (1) bekezdésére, II. cikkére, XX. cikk (1) bekezdésére, valamint a 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:42.§-ára és 2:43.§ a) pontjára alapította. Álláspontja szerint a kereset kapcsán azt kellett vizsgálni, hogy az alperes a hajfestés során szegett-e meg szakmai szabályt, követett-e el mulasztást, a felperesnél bekövetkezett-e hajhullás, hajritkulás vagy egyéb a hajzátára kiható károsodás, és ha igen, úgy az okozati összefüggésben áll-e az alperes tevékenységével. Vizsgálta továbbá, hogy a felperes által megjelölt magatartások megsértették-e a felperes testi integritását, fellépett-e a felperesnél sérülés.
- [15] A fodrászüzletben dolgozó **5. sz. személy** és **6. sz. személy**, valamint a felperes fejbőrét és haját a hajszínezéshez legközelebbi időpontban vizsgáló (helyesen) **7. sz. személy** hajgyógyász tanúvallomását, a Kereskedelmi és Iparkamara előtti eljárás dokumentációját, és **1. sz. személy** tanúvallomását egybevetve arra a következtetésre jutott, hogy a felperes által előadott sérülés, vagyis a Climazon kör alakú tárcsái által okozott égési sérülés és a hajszínezés révén a hajnövekedés káros befolyásolása nem következett be.
- [16] Kiemelte, hogy a felperes fejbőrének faggyúsodását először 2017 áprilisában **4. sz. személy** állapította meg, ebből következően a hajszínezéssel semmilyen kapcsolatban sem állt e tünet. Ugyan a felperes a személyes előadásában hivatkozott arra, hogy a hajfestést követő napon már erősen zsírosodott a haja, ezt azonban egyéb bizonyítékokkal nem tudta alátámasztani.
- [17] Az alperes felróhatóságát vizsgálva azzal érvelt, hogy **6. sz. személy** tanúvallomásával is megerősítetten a próbafestés és a tényleges festés között 24 óra időkülönbségnek kellett volna eltelnie, de a felperes nem kívánt ez okból két alkalommal az alpereshez utazni. Emiatt történt azonos napon a próbafestés és a hajfestés. A tanúvallomások azt is alátámasztották, hogy az allergiás reakciónak, a bőrpírnak a festést követően azonnal jelentkeznie kellett volna, de ilyenre nem került sor. Az alperes gondos, körültekintő magatartása nyilvánult meg abban is, hogy prémium minőségű hajszínezőt, és a gyár által ajánlottnál gyengébb koncentrációjú adalékanyagot alkalmazott. Nem volt ezért megállapítható a terhére a szakmai előírások, szabályok megszegése. Mindebből az elsőfokú bíróság arra következtetett, hogy a felperes egészséghez való személyiségi jogát az alperes nem sértette meg.
- [18] Az Alkotmánybíróság 8/1990. (IV. 23.) AB határozatára utalva hangsúlyozta, hogy az emberi méltóságot az olyan magatartások sértik, amelyek megkérdőjelezzik a jogosult emberi mivoltát, illetve elmulasztják, megtagadják azt a minimális és kötelező tiszteletet, amely az embert pusztán emberi minősége alapján megilleti. A perben azonban a felperes nem tett olyan előadást, miszerint az alperes vele szemben lekezelő, semmibe vevő, megszégyenítő magatartást tanúsított volna, nem vette őt emberszámba. Ebből következően még csak vizsgálható sem volt az általános személyiségi jogot, a méltóságot védelmező személyiségi jog sérelme. A peradatokból tehát nem volt megállapítható, hogy az alperes a felperes emberi méltóságát megsértette volna.
- [19] A pernyertes alperes által felszámított 707.500 forint ügyvédi munkadíjat eltúlzottnak találta, és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: R.) 2.§ (2) bekezdés alapján 250.000 forintra mérsékelte, amelyet az alperes által előlegezett 48.360 forint tanúdíjjal növelve határozta meg a felperest terhelő elsőfokú perköltség összegét.

- [20] Az elsőfokú ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést elsődlegesen annak megváltoztatása és keresetének teljesítése, másodlagosan az 1952. évi III. törvény (régi Pp.) 252.§ (3) bekezdés szerinti megalapozatlanság miatti hatályon kívül helyezése érdekében.
- [21] Jogorvoslati kérelmét azzal indokolta, hogy az elsőfokú ítélet megalapozatlan. Nézete szerint az alperes nem igazolta, hogy a leggyengébb peroxidot alkalmazta a felperes hajkezelésénél. Azon állítása is alaptalan, hogy a hajfestés végén a felperes 10 percet szobahőmérsékleten töltött, miután végig a Climazon készülékben tartózkodott, ahol a kibocsátott hő nem 30-40, hanem 50 °C volt.
- [22] Álláspontja szerint a törvényszék a felperes által elért fejbőrkárosodást nem vette figyelembe, jóllehet azt a felperes képekkel is igazolta. Az elsőfokú bíróság mégsem tárta fel azt az ellentmondást, hogy ha androgén alopeciát nem állapítottak meg a felperesnél, valamint szinte az összes hormoneredménye is a lehető legjobb értékeket mutatta, akkor mégis ki okozta a felperesi fejbőr akut gyulladását, valamint a hajnövekedés másfél éves elmaradását.
- [23] Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem indokolta meg, miért maradt el a felperes által kért szakértő kirendelése, melyet a kamarai vélemény nem helyettesíthet.
- [24] Arra is hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság által az alperes javára megállapított ügyvédi költség is eltúlzott, amelyet az R. 3.§ (1) bekezdés a) pont alapján kellett volna megállapítani.
- [25] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében - tartalma szerint - az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.
- [26] Álláspontja szerint a törvényszék az ügyben a tényállást felderítette és helyesen állapította meg, amelyből megalapozott jogi következtetést levonva utasította el a keresetet.
- [27] Azzal érvelt, hogy a felperes a perben változtatta tényállításait, és hol vegyi, hol hőhatást, hol mindkettőt megjelölte a károsodás okaként. Nem bizonyította azonban, hogy a haja és a fejbőre milyen állapotban volt közvetlenül az alperesi tevékenység előtt és azután, valamint azt sem, hogy az alperesnél akár a haját, akár a fejbőrét olyan vegyi vagy hőhatás érte, ami átmeneti vagy végleges károsodáshoz vezetett. Nem igazolta, hogy szociális élete, elhelyezkedési lehetőségei, tanulmányai és párkapcsolati viszonyai a hajszínezés előtt miként alakultak, és a hajszínezés után ezekben következett-e be változás. Pszichés károk bekövetkeztét, illetve az alperesi hajszínezés és a felperesi sérelmek közötti közvetlen okozati összefüggést sem bizonyított.
- [28] Hangsúlyozta, hogy a fellebbezésben említett felperesi hormoneredményeknek a perben nincs jelentősége. Kívül esik az alperes fodrászati tevékenységén annak megítélése is, hogy ha volt is, mi okozta a felperes fejbőrének későbbi gyulladását.
- [29] Kiemelte, hogy a felperes csak a hajfestést követő hat héttel fordult **7. sz. személyhez**, akinek a tanúvallomása nem támasztotta alá a felperesi állításokat. Másrészt a 2018 tavaszi perindításig eltelt hosszabb idő is arra enged következtetni, hogy az alperesi tevékenység során a felperesre sérelmes dolog nem történt, mert mind a haj, mind a fejbőr esetében a tünetek azonnal jelentkeztek volna.
- [30] Megjegyezte, hogy az alperes az elsőfokú ítéletben a javára megállapítottnál bizonyítottan magasabb összegű ügyvédi költséget előlegezett; a beadványok és a tárgyalások számára tekintettel a felszámított ügyvédi díj arányban állt a jogi képviselő által kifejtett munkával.
- [31] A fellebbezés nem alapos.
- [32] Az ítélet tábla a jogorvoslati kérelmet a 2020. évi LVIII. törvény (Átv.) 143.§ (1) bekezdés alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és az elsőfokú bíróság ítéletét a 2016. évi CXXX. törvény 630.§ (6) bekezdés szerint alkalmazandó régi Pp. 253.§ (3) bekezdés megfelelő alkalmazásával a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között bírálta felül.

- [33] A törvényszék a jogvita elbírálásához szükséges bizonyítást a felek nyilatkozatai által indokolt körben lefolytatta, a tényállást a beszerzett bizonyítékok okszerű mérlegelésével, lényegében helyesen állapította meg, és helytálló a kereset elutasítására vonatkozóan levont jogi következtetése is.
- [34] A felperesnek a per kezdeti szakaszában ugyan volt szakértői bizonyítás iránti indítványa, de a tárgyalás berekesztését megelőzően tett nyilatkozata (72. számú jegyzőkönyv 1. oldal) szerint az indítványt az elsőfokú eljárás végén már nem tartotta fenn. Másrészt szakértő kirendelésére is csak akkor kerülhetett volna sor, ha azt megelőzően a perbeli bizonyítás eredményeként feltárhatóak mindazok a releváns tények (a felperes fejbőrének, hajzatának igazolt sérülése), amelyekre támaszkodva a szakértő az adott szakkérdésben álláspontját megalapozottan kifejthette volna. A legalapvetőbb releváns tények bizonyíthatatlansága miatt azonban a szakértői bizonyítás a perben fel sem merülhetett (BH2006. 161. II., Pfv.III.20.871/2019/7. [9]). Alapítvánnyal sérelmezte mindezt a felperes a szakértő kirendelésének elmaradását.
- [35] A fellebbezés érveivel szemben a perbeli bizonyításnak arra kellett irányulnia, hogy sérültek-e a felperes keresetben megjelölt személyiségi jogai, és azokat az alperes sértette-e meg; nem pedig azt kellett felderíteni, hogy kinek és mely magatartása eredményezhette a felperes fejbőrének akut gyulladását, illetve a hajnövekedés átmeneti elmaradását.
- [36] A jogorvoslati kérelemben írtakkal ellentétben a perben a felperest terhelte az alperes által elismertnél hosszabb hőhatás és erősebb koncentrációjú adalékanyag alkalmazásának igazolása, amelyre nézve a felperes bizonyítást nem tudott felajánlani. Ezzel szemben az alperes perbeli előadását mindenben alátámasztotta **6. sz. személy** tanúvallomása (36. számú jegyzőkönyv 7-8. oldal).
- [37] A felperes által becsatolt fényképek nemcsak a bíróság, hanem **1. sz. személy** (36. számú jegyzőkönyv 2-6. oldal), illetve a felperes által is kellő szakértelemmel rendelkezőként megjelölt **7. sz. személy** tanú (49. számú jegyzőkönyv 2-6. oldal) számára sem igazolták a felperes károsodását. A felperes a perben kizárólag azt tudta bizonyítani, hogy nála **4. sz. személy** 2017. április 19-én a fejbőr bakteriális fertőzését észlelte. Azonban **4. sz. személy** (42. sorszám alatti) rendőrségen tett vallomása sem igazolta e fertőzésnek az alperesi munkavégzéssel való összefüggését. Arra pedig helytállóan hivatkozott a fellebbezési ellenkérelmében az alperes, hogy a felperes indítványára kihallgatott **7. sz. személy** a hajfestéshez jóval közelebbi időpontban gombás vagy bakteriális fertőzést a felperesnél nem tapasztalt, és kizárta az észlelt enyhe fejbőrirritációnak a Climazon gép, vagy az alperes által használt hajszínező általi okozását is (49. számú jegyzőkönyv 2-6. oldal).
- [38] Egyetértett ezért a másodfokú bíróság a törvényszék azon álláspontjával, hogy a felperes a keresetében az emberi méltóságát sértő magatartást nem állított, így azt nem is bizonyította, illetve sikertelenül próbálta igazolni az egészséghez fűződő személyiségi joga sérelmét is.
- [39] Az alperes a perben az ügyvédi munkadíj címén őt megillető perköltségeinek igazolására (63. sorszám alatti) ügyvédi megbízási szerződést csatolt, ezért a felperes fellebbezési érvelésével szemben az alperest képviselő ügyvéd díjazását az R. 2.§ alapján kellett megállapítani. Az elsőfokú bíróság által meghatározott, az R. 2.§ (2) bekezdés alapján mérsékelt összegű ügyvédi munkadíj pedig a felperes sikertelen bizonyítási próbálkozásai folytán elhúzódó perben tartott tárgyalások, illetve az alperesi képviselő által szerkesztett beadványok számára, ez utóbbiak tartalmára figyelemmel egyáltalán nem tekinthető eltúlzottnak. Mindezt a felperest terhelő elsőfokú perköltség összegének leszállítását a másodfokú bíróság nem látta indokoltnak.

- [40] Minderre figyelemmel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a régi Pp. 253.§ (2) bekezdés alapján azzal a pontosítással hagyta helyben, hogy a régi Pp. 87.§ (2) bekezdésének megfelelően megjelölte a pártfogó ügyvédi díj viselésére köteles fél személyét is.
- [41] A sikertelenül fellebbező felperes köteles megtéríteni az alperesnek az R. 2.§ (1) bekezdés alapján megállapított ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltségét (rég Pp. 239.§ és 78.§ (1) bekezdés).
- [42] A felperesi pártfogó ügyvéd másodfokú díjának viselésére a fellebbezési eljárásban is teljes egészében pervesztes felperes köteles, melyet a másodfokú bíróság a régi Pp. 87.§ (2) bekezdés alapján csupán megállapított, a pártfogó ügyvédi díj összegéről az illetékes kormányhivatal határoz.
- [43] A felperes részére engedélyezett teljes személyes költségmentesség folytán az állam által előlegezett fellebbezési illeték a fellebbezés sikertelensége miatt az állam terhén marad (6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13.§ (1) bekezdés és 14.§).

, 2020. október 1.

dr. Lukács Zsuzsanna s. k.
a tanács elnöke

. Kollár Zoltán s. k. előadó bíró. Örkényi
László s. k. bíró